

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

men det er det i mindre høj grad i dag. Når Grundtvig i sin tid fremhævede, at det bedste opdragelsessted var gode borgeres huse, forudsatte han, at de gode borgere normalt var mere hjemme, end tilfældet er de fleste steder i vor tid.

Det er de ikke mere i så udpræget grad, som de var i Grundtvigs tid, heller ikke ude på bøndergårdene. Jeg tror derfor, det ærede medlem skal indstille sig på, at vilkårene for ungdommen i dens fritid er anderledes nu end før. Jeg er ganske enig med det ærede medlem i, at de bedste vilkår, de unge kan få, er at leve med i et hjemmeliv i deres eget hjem eller andre hjem, hvor arbejdsgiverne har forståelsen af det ansvar, den forpligtelse, man har overfor de unge, som man har i sit brød, og hvor de unge ved siden af kan deltage i et ungdomsliv på stedet. Noget sådant foregår endnu i betydelig udstrækning ud over landet. Jeg ønsker, at denne form skal kunne blive ved at trives, og lovforslaget her lægger ikke på noget område hindringer i vejen for, at det kan ske, tværtimod, det søger netop at opretholde og udbygge den samvirken mellem hjem og foreningsarbejde, som har været så værdifuld for den danske bondestand og dansk bondeungdom, og som vi skal værne og bevare også for fremtiden.

Hvor meget der i det hele taget kan komme ud af det frie oplysningsarbejde, vil også i høj grad afhænge af, om de rigtige lærere er til rådighed. Det fortjener stor anerkendelse, at så meget af det arbejde, som nu er i gang, stort set holdes i gang ved fritidsarbejde fra lærernes side. Den danske folkeskolelærer har gennem aften-skoleundervisning og andet frivilligt folkeoplysende arbejde ydet en vigtig og betydningsfuld indsats til højnelse af kulturlivet ud over landet. Men arbejdet kan jo ikke, hvis det skal udvides i den udstrækning, der nu er tale om, overkommes af de lærere, der findes på stedet; vi har også brug for en islet af lærerkræfter andre steder fra, hvis arbejdet skal gøres interessant og tillokkende for de unge. Det er heller ikke alene lærere med seminarieuddannelse eller anden læreruddannelse, der medvirker i det folkeoplysende arbejde; i stort tal hentes lærerkræfterne fra foreningslivet og oplysningsarbejdets egne kredse. Men skal hele dette frie folkeoplysende arbejde fortsættes og

udbygges til noget mere, bliver det nødvendigt at skabe betingelser for uddannelse af lærere til denne særlige opgave.

Det blev nævnt af det ærede medlem hr. Damsgaard, at den frie lærerskole i Ollerup har tænkt på i sin læreruddannelse at tilrettelægge en linie med særligt sigte på ungdomsarbejdet. Jeg synes, dette er fornuftigt og rigtigt, fordi vi trænger til friske lærerkræfter, der i særlig grad interesserer sig for disse spørgsmål; men så må disse lærere også have en mulighed for at komme til at virke. Man kan ikke tilrettelægge en uddannelse for unge, der kræver adskillige år, uden at disse unge, når deres uddannelse er forbi, så også har mulighed for at få et arbejde at udføre. Derfor håber jeg, at man kan få tilrettelagt tingene, så der kan blive opgaver for egnede lærerkræfter, der i særlig grad interesserer sig for disse spørgsmål, at tage op ude omkring i sognene, hvad dette forslag da også indebærer mulighed for.

Løvrigt mener jeg, at mange af de unge, der virker i det frie oplysningsarbejde indenfor de foreninger, der tager sig af disse ting, må have mulighed for — gennem kursus og på anden måde — at dygtiggøre sig til det arbejde, de står i.

Om lovforslagets enkeltheder vil jeg sige, at hovedprincippet er jo ungdomsskolen — det, som blev grundlagt ved loven af 1942, hvor man tilsigtede at tilrettelægge en fast undervisning, særlig tagende sigte på de unge mellem 14 og 18 år, bygget på frivilligt grundlag. Det kan vel nok siges, at denne skoleform indtil nu ikke har vundet den meget store tilslutning; men der blev dog adskillige steder sat noget i gang, som jeg tror har betydning.

Hovedprincippet i det foreliggende lovforslag er, at det bliver en pligt for kommunerne at oprette skoler, når et vist antal elever melder sig — men det er frivilligt for eleverne. Frivillighedsprincippet er bevaret her som i den gældende lov. Og så er der indsat den regel, at alle unge har ret til en ugentlig frieftermiddag — vel at mærke, når de bruger den til at deltage i undervisning. Det var der enighed om fra alle sider i kommissionen, også fra landboforeningernes repræsentant og fra de politiske partiers repræsentanter.

Det ærede medlem hr. Damsgaard var meget betænkelig ved denne bestemmelse. Jeg tror ikke, det ærede medlems bekymringer er begrundede. Det ærede medlem